

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Världens energibehov hälften mer 2030 – ny organisation främjar förnyelsebar energi
 - ”Erfarenheter från glesbygdsregioner i norr till nytta för övriga Europa”
 - ”Steg för steg överger samhället den svenska glesbygden” – *Uppdrag granskning* reste (bara) i ett Sverige som försvinner
 - Landsbygdsutvecklarna ältade senaste programperioden
 - Semestra på finländska landsbygden! – YTR:s nätkolumn
 - Läs även detta: *”Förbättrad service, starkare regioner och ökad produktivitet” – minister Kiviniemi om regionförvaltningsreformen *Stiftelse värnar om åboländska skärgården *Landsbygdsnätverkets svenska arbetsgrupp gästar svenska landsbygdsnätverket *Hur ser livet ut i ett utsläppsnålt Finland 2050? – enkät samlar in tips och synpunkter
-

VÄRLDENS ENERGIBEHOV HÄLFTEN MER 2030 – NY ORGANISATION FRÄMJAR FÖRNYELSEBAR ENERGI

Det grundande mötet för den nya internationella organisationen *IRENA* (*International Renewable Energy Agency*) har hållits i Bonn 26.1. Intresset för det nya organet, med målsättningen att främja en global satsning på energi från förnyelsebara energikällor som sol, vind, jord och vatten, är stort. Vid mötet i Bonn bekantade sig representanter för mer än 130 regeringar med initiativet och 75 stater undertecknade genast grunddokumentet. De drivande länderna bakom *IRENA* är Tyskland, Danmark och Spanien. Enligt Tysklands miljöminister Sigmar Gabriel skall organisationen bli det internationella språkröret för förnyelsebara energislag. Finland representerades på mötet av näringsminister Mauri Pekkarinen, som menade att ett medlemskap i organisationen stöder både Finlands och EU:s målsättningar för mer förnyelsebar energi och ett bättre klimat. Flera stora länder, som USA, Ryssland, Japan, Kina och Brasilien, deltog som observatörer och valde att inte underteckna det grundande dokumentet i detta skede. Men Gabriel hoppas att åtminstone USA inom en nära framtid skall gå med och hänvisade till nye presidenten Barack Obama, som anser att miljö och ekonomi inte står i motsatsförhållande till varandra. Då det gäller energibehovet, finns det prognoser som förutsäger att världens energibehov kommer att öka med minst 50 procent fram till år 2030. Mer än 1,6 miljarder människor saknar ännu i dag elektricitet, vilket inte kan fyllas med fossila bränslen av miljö- och klimatskäl. *IRENAS* initiativtagare hänvisar till den enorma potentialen som finns på det förnyelsebara energiområdet, där kostnaderna för solenergi har sjunkit med 60 procent på tio år och kostnaden för vindkraft med 80 procent på 25 år. En viktig punkt är att solfångare, solceller och vindkraftverk inte kräver centraliserade kraftledningssystem, vilket gör de lämpliga för landsbygdsområden. Men å andra sidan förbättras ständigt tekniken för transport av elektricitet över långa avstånd. Vidlyftiga planer finns redan, där man skulle leda elektricitet till Europa från jättelika solkraftverk i

Sahara. Vad gäller konkurrenskraften, väntas sedan de förnyelsebara energiformerna bli mer konkurrenskraftiga i förhållande till fossila energiformer, då man börjar sätta ett pris på den miljöförstöring som följer i kolkraftens och oljans spår. *Uppgifterna är från en artikel i tidningen Landsbygdens Folk (30.1). Se även info (på engelska) från mötet på IRENAS hemsida under webbadressen <http://www.irena.org/>.*

”ERFARENHETER FRÅN GLESBYGDSREGIONER I NORR TILL NYTTA FÖR ÖVRIGA EUROPA”

Det krävs nya sätt att arbeta om den ökade glesheten i norr, i både Norge, Sverige och Finland, skall få en hållbar utveckling. För EU:s politik för sysselsättning och tillväxt, som går ut på att skapa täthet mellan människor, går inte att överföra fullt ut p.g.a. just den minskande folkmängden och de stora geografiska områdena. Nätverket *Northern Sparsely Populated Areas (NSPA)* eller ”*De norra glest befolkade områdena*” har i den nyligen publicerade framtidsinriktade rapporten *NSPA Foresight 2020* pekat på detta förhållande. Då författaren Erik Glöersen från Nordregio presenterade rapporten helt nyligen inför Rådet för regional utveckling i Jämtlands län i Sverige, tog han även upp möjligheterna – glesbygden måste ses som en del av lösningen på de globala utmaningar världen står inför, om man vill nå en hållbar utveckling. Huvudbudskapet är att lokalsamhällena ute i de glesa regionerna har erfarenheter som övriga Europa har nytta av, t.ex. hur man snabbt ställer om samhället till följd av en åldrande och minskande befolkning. Det finns även många goda exempel på en omställning av hela samhällen till förnyelsebar energi etc. För att ta tillvara dessa möjligheter, ligger de glesa regionernas egna utmaningar nästan uteslutande i de boendes synsätt på sina egna regioner, samt förmåga att inom hela området arbeta ännu mer gränsöverskridande. Ytterligare behöver man profilera *NSPA* ännu starkare inom EU på den internationella kartan. *Uppgifterna är från Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (2/2009). Se även Nordregios hemsida under webbadressen <http://www.nordregio.se/>, samt info om NSPA Foresight 2020 på adress <http://www.nordregio.se/1389.htm>. Nordregio är ett europeiskt center för forskning, utbildning och dokumentation inom rymslig utveckling, initierat av Nordiska ministerrådet.*

”STEG FÖR STEG ÖVERGER SAMHÄLLET DEN SVENSKA GLESBYGDEN” – UPPDRAG GRANSKNING RESTE (BARA) I ETT SVERIGE SOM FÖRSVINNAR

Nedlagda skolor, långt till polis och sjukvård – steg för steg överger samhället den svenska glesbygden. Det svenska TV-programmet *Uppdrag granskning* har gjort en resa i Sverige som håller på att försvinna. Aldrig för har så få människor bott i den svenska glesbygden, och de som bor kvar får allt längre till det som andra svenskar tar för givet: bensinmackar, sjukvård, dagis, skola och livsmedel. Samtidigt som Sveriges totala folkmängd ökat, har befolkningen i glesbygden minskat med 20 procent och samhällets service har försämrats i samma takt som avfolkningen. Reportrarna i *Uppdrag granskning* berättar i programmet om dem som valt att stanna och priset de får betala. *Uppgifterna är från Webfinansier och Sveriges televisions och finns under adresserna <http://www.webfinansier.com/nyheter/?id=127306> respektive http://www.svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=2232&lid=Uppdrag_granskning&from=menu. TV-programmet *Uppdrag granskning* visades 4.2 i SVT1, men kan även ses under webbadressen strax ovan.*

Läs även debattredaktören på tidningen Aftonbladet Lotta Grönings inlägg om statlig toppstyrning och centralisering, ”Skitsnack att hela Sverige ska leva”, på adressen <http://www.aftonbladet.se/debatt/lottagröning/article4310387.ab?plus=true#abArticleComments>. Det finns även en del av landsbygden som har framtidstro. Bara några tiotals kilometer från orterna som skildrades i programmet ligger exempelvis Gunnarsbyn och föreningen

Råek, som blev Årets lokala utvecklingsgrupp 2008. Där finns ett fungerande samhälle med människor i alla åldrar med framtidstro och många idéer. Uppgifterna är från Riksorganisationen Hela Sverige ska levas hemsida och finns under webbadressen <http://www.helasverige.se/doc.ccm?id=1>. Råeks hemsida hittas på webbadressen <http://www.raek.nu/>.

LANSBYGDSUTVECKLARNAS ÄLTADE SENASTE PROGRAMPERIODEN

Landsbygdsutvecklarna samlades till seminarium i Ständerhuset i Helsingfors 22.1 för att ta del av vad landsbygdsutvecklingsprogrammen fick till stånd under perioden 2000-2006. Utvärderingen av programmen gav en helhetsbild av utvecklingsarbetet. Programarbetet visade sig vara ett användbart arbetsredskap, men det fanns även mycket att ta lärdom av. I granskningen av befolknings- och sysselsättningssiffror visar utvärderingarna, att programarbetet inte kan rå på de stora trenderna i samhället och internationella ekonomin. Att kämpa emot jordbrukets strukturförändring, åldrandeutvecklingen och flyttningen från landet är svårt. Jouni Ponnikas från Kajana universitetscenters Lönnrot-institut vid Uleåborg universitet betonade samarbetets betydelse. Genom många aktörers samverkan ökar effektiviteten. Ponnikas konstaterade, att trots de statistiska utmaningarna så har det via projekten direkt och indirekt skapats nästan 10000 nya arbetsplatser. Enligt forskaren Antti Saartenoja vid Ruralia-institutet vid Helsingfors universitet borde man, för att hejda flyttningen från landsbygden, fundera på hur få kvinnorna att stanna, särskilt på den glest bebodda landsbygden. Saartenoja ifrågasätter nyttigheten av olika kvinnoprojekt och vill att man i stället beaktar könssynen i alla projekt. Sett till det lokala, har programarbetets inverkan varit betydande. Genom programarbetet har man fått kvalitativa betydande resultat, vilka syns bl.a. som trivsel med boendet och bevarandet av den lokala kulturen. Under seminariet framkom en gemensam oro över de byråkratiska hindren i förverkligandet av programmen. Om anvisningar och uppföljningar upplevs som alltför tunga, är faran att det endast blir projektyrkesfolket som tillgodogör sig programmen. Under pågående EU-programperioden kan man ändå konstatera, att programarbetet har hittat sin plats och att man lärt sig använda dess förfaringsätt. *Läs mer (på finska) på Byaverksamhet i Finland rf:s (SYTY:s) hemsida på webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi/fi/maaseutuplus/body0=3811>. Antti Saartenojas kalvor och landsbygdsprogrammets utvärderingsrapporter finns som länkar under adressen http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/maaseudun_kehittaminen/maaseudunkehittamisohjelmat/arvioinnit.html.*

SEMESTRA PÅ FINLÄNDSKA LANDSBYGDEN! – YTR:s NÄTKOLUMN

Nedgången i världsekonomin kan komma att slå hårt mot resebranschen. Men å andra sidan kan recessionen påverka att efterfrågan styrs till nya mål, t.ex. gynnande av närturismen. Landsbygdsens turismföretagare förhåller sig också positivare till framtiden än andra turismföretagare. Då det gäller utvecklingen av Finlands landsbygdsturism, är de unga i nyckelposition. Under den kommande tioårsperioden står en betydande del av företagarna inom landsbygdsturismen inför en generationsväxling. Man behöver ta beslut för att stöda unga företagare och underlätta inledningskedet för dem. Det finns närmare 5000 turismföretagare på landsbygden med en omsättning som beräknas till ca 510 miljoner euro. Det är alltså inte fråga om någon liten verksamhet och inte heller fråga om en liten skara nya företag. Vad gäller konkurrensen mellan landsbygdsens turismföretagare och de stora företagen, så har den tilltagit alltmer, t.ex. att konkurrera mot hotellens otroligt låga erbjudanden, är som att "kämpa mot väderkvarnarna". Hur man skall få det att gå ekonomiskt ihop, är det säkert många som funderar över, särskilt de unga. Alla kan för egen del stöda landsbygdsens livskraft på ett enkelt sätt genom att tillbringa sin semester på ett bröddoftande logiställe med service och aktiviteter mitt på finländska landsbygden. *Läs hela*

texten (på finska) för februari månads nätkolumn, vilken skrivits av Nina Vesterinen, under adressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/tiedotus/verkkokolumnit/tee_hyva_teko_lomaile_suomen_maaseudulla.html. Efter att ha suttit två givande år som generalsekreterare för Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) temagrupp för turism, tackar Vesterinen för sig.

Landsbygdsturismföretagarnas och -utvecklarnas nationella seminarium hålls 9-11.2 i Muonio med temat "sähköinen elämys" ("elektronisk upplevelse"). Mer om seminariet, som hålls för 35:e gången, kan man läsa (på finska) på YTR:s hemsida under webbadressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/tiedotus/tiedotteet/maaseutumatkailuyrittajat_kokoontuvat_muonioon.html.

LÄS ÄVEN DETTA

"Förbättrad service, starkare regioner och ökad produktivitet" – minister Kiviniemi om regionförvaltningsreformen

Enligt förvaltnings- och kommunminister Mari Kiviniemi kommer den historiskt omfattande regionförvaltningsreformen, som förverkligas vid ingången av år 2010, att svara mot förändringarna i verksamhetsomgivningen. Att koncentrera den splittrade regionförvaltningen i två nya myndigheter och öka landskapsförbundens roll vid utvecklandet av regionerna, hjälper till att uppnå flera viktiga mål med tanke på förbättrandet av servicenivån för kunderna, utvecklingsförutsättningarna för regionerna, samt ökandet av produktiviteten. Läs mer om vad minister Mari Kiviniemi sade vid ett regionalt seminarium för projektet för att reformera regionförvaltningen (ALKU) i Tavastehus 2.2 under webbadressen http://www.vm.fi/vm/sv/03_pressmeddelanden_och_tal/01_pressmeddelanden/20090202Kivini/name.jsp.

Stiftelse värnar om åboländska skärgården

Åbolands skärgårdsstiftelse, som grundades i fjol somras, har hittills hållit en låg profil. Grundarna Region Åboland, Finska Hushållningssällskapet och Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden har alla bidragit med 25000 euro var till grundkapitalet. Ordförande för stiftelsen och f.d. kommundirektören i Houtskär, säger att stiftelsens målsättning är att stöda boende, näringsliv och miljö i den åboländska skärgården och särskilt ytterskärgården. Hittills har man emellertid inte ännu gett stöd till något projekt. Ett exempel på sådant som skärgårdsstiftelsen intresserat sig för är i alla fall radhusbygget i Rosala. Men några beslut har dock inte fattats gällande t.ex. ekonomisk hjälp för att förverkliga bygget. Åbolands skärgårdsstiftelse tar emot donationer och testamenten, samt hoppas även på bidrag från andra fonder och stiftelser (<http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=150322>).

Landsbygdsnätverkets svenska arbetsgrupp gästar svenska landsbygdsnätverket

Landsbygdsnätverkets svenska arbetsgrupp företar en studieresa till Jönköping 5-6.2. Målsättningen med resan är att stifta bekantskap med Sveriges landsbygdsnätverk – hur det svenska landsbygdsutvecklingsprogrammet kommit i gång, hur man tillvaratar god praxis och om det finns modeller som kan förverkligas inom finländska nätverk. Arbetsgruppen kommer bl.a. att besöka, förutom svenska landsbygdsnätverket, Jordbruksverket och konferensen *Kreativ landsbygd*, som är ett forum för tjänstemän från myndigheter och organisationer att träffa politiker och företagare för att diskutera företagande på den svenska landsbygden. Se info om landsbygdskonferensen *Framåt för den svenska landsbygden!* under webbadressen <http://www.sjv.se/presskontakten/pressmeddelanden/pressmeddelanden/pressinbjudanframattfordensvenskalandbygden.5.78be32b411dd24541d28000529382.html>.

Hur ser livet ut i ett utsläppsnått Finland 2050? – enkät samlar in tips och synpunkter

Arbetsgruppen för framtidsredogörelsen vid statsrådets kansli vill att vi skisserar i en nätenkät möjliga framtider för hur ett utsläppssnålt Finland år 2050 ser ut. Enkäten, som utgör en del av beredningen av statsrådets framtidsredogörelse om klimat- och energipolitiken, har som mål att samla in tips och synpunkter om möjliga och önskvärda framtidsstigar mot ett utsläppssnålt Finland. Beroende på ens intressen och möjligheter tar det ca 10-30 minuter att fylla i enkäten. Alla svar i nätintervjun (pågår till 13.2) behandlas anonymt. *Uppgifterna och inledningen på enkäten finns på adress <https://www.strategysignals.com/19558-15320-8@finland&2050>.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
